

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus Sodalitatis: Hoc Est: Christianarum Institutionum Libri quinque

Coster, Franciscus

Antverpiæ, 1587

13 Remedia pro securitate in iudicio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46553)

qui in rotam actus, fractis cruribus, aliisq. of-
sibus & membris, toto triduo sub dio, media
hyeme, cum suis tormentis & doloribus lucta-
tur: quomodo nō est censenda Misericors anima,
quæ pluribus annis continēter, nulla data
quiete cum tātis doloribus conflictatur, quā-
tos nemo vnquā mortalium in hac vita susti-
nuit? Imò verò quomodo non est dicēdus ho-
mo infelix, qui dum hæc non ignorat, affli-
ctus, & quotidianis peccatis supplicia futura
auget, omnēq. pœnitentiā & afflictionē, qua
breui tempore in hac vita posset peccata ex-
piare, in futurum sæculum reiecit; vbi & tar-
dius purgātur, & grauissimis suppliciis purgā-
tur? Esto in hac re magna animarū illarū fec-
licitas, quòd certæ de æterna salute, inferni
pœnas non pertimescant: maior tamē erit no-
stra, si per bona opera certā nostram vocatio-
nem faciamus, pœnasq. purgatorij tam atro-
ces, & diurnas, pœnitentiis & corporis mo-
lestiis, sponte in hac vita susceptis, deuitemus.

CAPVT XIII.

REMEDIA PRO SECVRI-
tate in Iudicio.

SI SECVRO, & erecto animo esse cu-
pis, in tremenda illa iudicij hora, quando
discussa causa tua, fatalis illa, & æterna in-
te sententia pronunciabitur, quinq. ista do-
cumenta in animo tuo inscribito. Primò, me-
tuas iudicium illud, sententiamq. eius dū ma-
nes in hac vita, secutus exemplum Apostoli
Pauli,

Pauli, atq. aliorum sanctissimorū, lectissimorumq. virorum: nūc enim salutaris est metus, vtilisq. ad vitandam sententiā damnationis; tunc autem quantuscunq. tandē sit ille, nullo prorsus emolumento tibi erit. Habemus sanē non minorem modō metuēdi causam, quā tunc habituri sumus, quōd & nesciamus qualis sit in nos sententia proferenda, & fortasse non longē absimus ab illo momento, cū iudicio sistemur. Quis enim est cui sit exploratum, se vsq. ad vesperum esse victurum? Nā, Primò, si conscientiam nostrā perlustremus, plura illic fortassis inueniemus digna damnatione quā salute; plura, in quā, peccata quā bona opera; quippe qui quotidie peccata peccatis addimus; de virtutibus colligendis nihil cogitamus; minora peccata, siue venialia, pro nihilo ducimus. Secundò, si tibi sis aliquorum bonorum operū conscius, fortassis quia Deus illa mercede & præmio temporali in hac vita cōpensauit, tibi postea dicetur: recepisti bona in vita tua, recepisti mercedem tuam. Tertio, Te securam in peccatis vitam agente, nihilq. minus quā de futura sententia cogitāte, fortasse Deus in secreto suo consilio, de te in flāmas tarrareas ante vesperā demergendo, cum suis cōmunicat, sententiāq. format. Nihil minus quā de interitu cogitabant Sodomitæ, quando de illo Deus cum Abrahamo colloquebatur. Chore, Dathan & Abiron, animo & cogitatione in peccato suo erāt defixi, quādo Moyse Deus, de inusitata eorum morte & puni-

Gen. 14.

Num. 16.

punitioe consilium suum aperiebat. Metuas igitur ne de te quoq. simile aliquid agatur. Vides multos subita morte de medio tolli: idem tibi euenire posse persuadeas nec enim vires, nec modi deficiunt omnipotentē Deum, quibus te hęc opinantē, altissimo peccatorū som-

2. Reg. 18

no consopitum, possit extinguere. Absolon ramis arboris cursim implicitus fatalē lanceam hausit, cum ad optimum sanctissimūq. parentem regno vitaq. expellendum, furore & crudelitate raperetur. Onam filius Iudæ patriarchæ, quod illicito contactu se polluisset,

2. Reg. 6.

& Oza Leuita, quod minus reuerēter sacram fœderis arcā cōtrectasset, occulta Dei virtute statim extincti in terram corruerunt: Sicut &

Exod. 11.

primogeniti in Aegypto, & centū octoginta quinq. millia hominū in Regis Sennacherib

2. Para. 32

exercitu. Holofernes nimia ebrietate sopitus,

4. Reg. 19

capite à muliere diminutus est; Aman è cōi-

Isa. 37.

uio in malā crucem sublatus. Caue igitur ne

Judith 13

similiter præter opinionē, ad iudicem subito euocatus, æterna dānationis sententia ex improviso feriaris, quam in viuentē & nolentem resipiscere, fortassis nunc concipit & dictat.

Esther 7.

Secundò, non est in solo metu, cōsiderationēq. iudicij hærendum, sed per eum vterius progrediendū, vt metu futuræ rationis debita contracta dissolvas. Christiani qui olim à Christo nomen discipulorum acceperūt, non dissimiles sunt discipulis, qui litteris dant operā. Sicut enim illi præceptorī suo duo quidem debent, nempe progressum in litteris, vt præ-

cepto-

ceptis laborem suo profectu cōpensent: & pœnam si fortè deliquissent: Ita nos, sub præceptore Christo in schola Ecclesiæ virtutibus Christianis, & moribus fide Catholica dignis, studere iubemur. Itaque præceptori nostro Christo, profectum in virtutibus debemus, vt ei occurramus viri perfecti, vitiis omnibus prauisq. affectionibus vacui, virtutibusq. ornati, ne frustra tot in nobis instituendis labores insumpsisse videatur: & si pro fragilitate nostra, aliquid admisimus, tenemur præceptori Christo pœnas dare. Hoc duplex debitum vnusquisq. ante rationis diem maturè soluat, & quidē pœnæ peccatis debitæ, Sacramento pœnitentiæ crebrò expientur, voluntariisque pœnis, & carnis afflictionibus deleantur, & si quæ ex thesauro Ecclesiæ indulgentiæ cōcessæ fuerint, magno studio & demissione in peccatorum condonationē suscipiantur. Progressus verò in virtutibus, & cōpressio passionum ita curari poterit, vt peracta confessione cum animo tuo seriò consideres, quibus vitiis magis abundes, tum vnū aut alterum quod plus exhibet molestiæ, ad expugnandum & penitus tollendum tibi proponas. quod propositum vt manè quotidie implorata ope diuina est concipiendum, ita semel iterumq. de die, potissimū vesperi, de eius obseruatione, esset ab animo tuo exigēda ratio, vt quoties eo die lapsus fueris, quantum promoueris, clarè & perspicuè intelligas. Superato vno vitio, ad alia simili modo deuincēda, si progrediaris, nō difficile

ficile

ficile erit post paucos annos, depositis pravis consuetudinibus, pulcherrimis virtutum ornamentis mentem illustrare, & cum voluptate Christiani hominis officiū peragere, Deoq. in futuro examine insignis progressus specimen præbere.

Tertio, Iuuerit multis operibus bonis vitā locupletari, vt illorū multitudine peccata cooperata, & obscurata non conspiciantur, iuxta illud, Beati quorū tecta sunt peccata. Itaque nullus dies vacuis operibus bonis prætereat, & in vespertina oratione, priusquam cubitū cōcedas. actiones omnes diei percurras, & opera bona cum peccatis conferas, vt quo loco & statu sint res tuæ cognoscas, more illorū qui frequenter rationes acceptorum expensorūque subducunt, ne facultates decrescāt, sed augeantur. Si enim multis operibus bonis auct^o Christo Iudici listaris, præsertim commiseratione proximorum, facilius ignoscantur leuiora delicta: Quia iudicium cū misericordia illi qui fecerit misericordiam, & super exaltat misericordia iudicium; hoc est, misericordia quodāmodo insultat iustitiæ, eiusq. seueritatē comprimit: quia charitas operit multitudinē peccatorū. In his pietatis charitatisq. & aliarum virtutum officiis, qui se quotidie exercet, post annos aliquot amplissimum thesaurum inueniet meritorum, nō aliter quā qui in cistam quotidie nūmos aliquot nunc aureos nunc argenteos iniicit, post annos 20. aut 30 ingentē cumulum diuitiarum videt. Deus in cælo cū-

Psal. 31.

Iacob. 2.

1. Pet. 4.

stos est meritorum tuorum: tu multa ede quotidie, nec diem vllū sine opere meritorio præterlabi patiaris. vt thesaurum quē tibi thesaurizaueris, cum immortali animę voluptate, in cælo reperias. Peccata hominum, pœnitentia tolluntur, bona verò opera nunquā in homine iusto extinguntur. Sed hic animaduertendū, ex quibus bonis operibus cælestis ille thesaurus constituatur: non enim omnia quæ nos arbitramur iusta, ad illam rē sunt idonea: Igitur omiſſa peccatorum mentione, quæ sunt mortifera, Deoq. inuisa: duo sunt bonorum operum genera: Quædam viua, quæ à viro probò & Dei amico, eduntur; alia mortua, quæ à peccatore: hæc nihil ad illum thesaurum, ne post conuersionem quidem peccatoris, tametsi nobilissima esse videantur: quia quicquid agit peccator, extra gratiam & charitatem constitutus, nihil valet ad salutē cōparandā, & quod sine vita gratiæ est editum, nunquam vitā assumit. Disponitur quidē homo peccator, orationibus, ieiuniis, eleēmosynis, aptiorq. redditur ad gratiā & virtutes à Deo accipiendas, sicut de Cornelio centurione in actis Apostolicis legimus; sed nihil ponit in cælo, quod post hanc vitam inueniat. Priora illa, sola ad hunc thesaurū pertinent, quamdiu vita gratiæ manent informata. Cū enim anima viri iusti mortiferum vulnus accipit, moriuntur opera illius bona, & quasi necantur, aut, sicut loquuntur Theologi, mortificatur, & ex thesauro cælesti abiiciuntur. Quòd si enim vsq. ad extre-

Act. 10.

mam

mam ætatem iustitiæ operam dares, tunc au-
 tem vel vno lethali peccato Deum offenderes,
 nihil tibi totius antea actæ ætatis probitas apud
 Deum prodesset, sed potius oberet, quod tunc
 suaue Christi iugum abiiceret, quando ad me-
 ram peruenisses: quemadmodum ille qui ex
 Germania Romam, preciosam sibi commis-
 sam sarcinam, toto itinere, magno animo pa-
 tienterq. ferens, ante portas Romanas, ræd-
 affectus in profuētē abiicit, grauius delin-
 quere videtur, quàm qui sub initiū viæ à mo-
 lestia superatus, illā deponit. Si tamen ad mē-
 tem redeat peccator iste, reuiuiscunt omnia
 eius opera bona, ante peccatum edita, atq. in
 thesaurum cælestem, vnde eiecta fuerant, re-
 uertuntur. Qua ex re intelligere potes, quanto
 studio vitandum sit mortale peccatum. Siqui-
 dem opera bona, ab homine peccatore facta,
 neq. viuunt neq. vnquā victura sunt, hoc est,
 nihil valent ad vitam æternā promerendam,
 neq. vnquam quicquā valebunt, etiā si in gra-
 tiam cum Deo redeat peccator, quia vitā nū-
 quā habuerūt: & opera bona meritāque ante
 peccatū collecta, per peccatum ad nihilum re-
 cidunt, vt quamdiu peccatum in homine per-
 seuerat, nullam vim habeant ad gratiam & sa-
 lutem homini conciliādam. Quocirca si quid
 humanitus tibi accidit, ne cūcteris illud emē-
 dare: noli immorari, multò minus immori
 peccato; ne quicquid piè & laudabiliter gessi-
 sti, pereat; & quicquid agis, vel in posterum
 acturus es, frustra & sine merito agas. Quarto,
 neque

neque verò solùm multis, sed etiã magnis & præstantibus actionibus, deditum esse par est. Sunt namq. tria bonorũ operum genera, quæ apud Deum estimantur digna mercede cælesti; quædã minora, quale est, in nomine Christi præbere egentibus calicem aquæ frigidæ, paruam aliquam dare eleëmofynã, adire subinde Ecclesias, rei q. diuinę adesse, ante & post cibum precari Deum, gratiasq. agere, aliaque id genus leuiora, quæ passim à Christianis præstantur. Alia sunt maiora, quæ plus molestiæ habent, & charitatis, vt liberali eleëmofyna indigentium necessitates subleuare; visita- re pupillos & viduas in tribulatione eorum; octauo die, peracta confessione, Christi cor- pus accipere; pueros & homines Christianæ doctrinæ rudes instituere, &c. Sunt alia deni- que maxima, quæ sicut plurimum habent dif- ficultatis, ita non nisi ab ardentissima charita- te proficiscuntur; quæ dici possunt heroica opera, magnitudine sua Heroib⁹ digna: Eius- modi sunt, pro fide & religione Christi, ca- put in discrimine vitę obicere, mortemq. op- perere. Eadem charitate mundo cunctisque fortunis, corporisque cõmoditatibus relictis, nudum Christum, in paupertate sequi; volun- tatem, iudiciũq. suum, alterius hominis ar- bitrio subiicere; iis omnibus quæ mundus cõ- sectatur, contraria velle, & concupiscere; se to- tum, suãq. omnia, in animarum lucrum ex- pendere, nihilque mercedis in hac vita præstatio- rum Deum ipsum exposcere. Itaq. quo præstantio- ribus

P

ribus officiis, seu mercibus nobilioribus, ad Christum Dominum onustus redibis, acceptior eris, minusq. trepidabis in illa die.

Sint porro opera illa plena paraque, nullis sordibus aspersa. Si enim inter agendum admisceas venialia leuijq. peccata, vt inter orandum distractiones animi; dans eleemosynas, leuē aliquā inanē gloriā: purgāda erunt opera, sordēsq. eiusmodi lachrymis, pœnitentia, confessionēq. abluendæ. Si rursus pura quidē illa feceris, omniq. sorde vacua, de illis tamen postea liberius loquēs vel cogitans superbiam admiseris, plenitudinē suam, & decorē amittent, nō aliter quā phiala subtili distillatōq. liquore repleta, si aperto ore solis calori exponatur, paulatim destituetur liquore; & pānus alioquin nitidissimus, crebra manuum contrectatione, obscuratur, & commaculatur.

Quintò, si res sit integra, non parum faciet ad metū illum iudicij pellendū, minuēdūm-ve, vitæ genus capeffere, quo tutius securusq. opera tua deferantur in cœlum. Ita enim videmus mercatores, non parum, qua ratione iter suū instituant, mercēsq. coëmptas, in patriam deuehant, esse sollicitos; si flumen vastissimū, cursu præceps, vndisq. æstuosum, & plenum periculum sit transmittendum, magnū ille subit periculum, qui mercibus in humeros sublati, natandi arte confusus, aquis se, suāq. committit. In minore, non tamen extra omne periculum erit, qui in lintrem vel scapham se relinque suas imponet: at qui oneraria naue vtetur, scilicet

licius ager: sed quia hic quoq. ventorum vi, in scopulos fortè impelli potest, tutissimus ibit is, qui ponte conuenso vehiculo, merces transportabit. Non est dissimilis mundus eiusmodi aëstuoso flumini, cuius negotiis, proceris & periculis se committunt, qui totos se in molestias & curas sæculares immergunt. Qui verò vtūtur mundo, non penitus in eum effusi; sed etiam ob initum matrimonium, & rei familiaris curā addicti, securius nauigant. Sacerdotes & Ecclesiastici sæculares, quibus est maior Deo seruiendi occasio, in naui sunt tutior, ob exempla tamen & occasiones malorum, non profus extra periculum. At verò qui relicto sæculo, ad religionis pontem ascendunt, nihilq. sibi cum mundo, quo superiores sunt, commune esse volunt, illi adeò non timēt pericula mundi, vt ne conspiciant illa quidem, quippe quibus muri, quibus pons est septus, aspectum fluminis intercludunt. Metiatur quisque vires suas, & qua videbitur ratione, transmittat.

CAPVT XIII.
DE INFerno.

INTER omnia, quæ mundus habet admiranda & obstupescenda, hoc vnū maximè omnium admiratione & stupore dignum mihi videri solet; quòd homo Christianus, vera fide & religione imbutus, cum firmissimè credat acerbissimos cruciatus apud inferos sceleratis propositos: illos tamen non solùm non